

Rugiai iškulti. Brigadininkas Vladas Bieliūnas duoda nurodymus, kur statyti kuliamaį tolesniam darbui ir, sėdęs ant dviračio, sparčiai pamina kontoros link.

— Žinias atvežei? — pasitinka buhalteris Raščius. — Sakyk, kiek gi prikūlei?

Bieliūnas galvoja, svarsto. Pažiūri į šalia stovintį pirmininką.

— Neišsisukinėk. Vis vien mašiną į antrą brigadą teks permesti, — sako jis.

— Egi ir galvosūki uždavė pirmininkas!

Pasakysi, kad iškulta dau-

giau kaip pusė visų javų, paims mašiną. Geriau jau sumeluoti... Jei mašiną paliks, iki spalio švenčių baigsim kulti viską. Kas daryti? Ką atsakyti?

— Pakulk dar savaitę ir duok mašiną kaimynams, — matydamas brigadininko dveiones, pasakė pirmininkas.

„Per savaitę laiko kalnus nuversti galima“ — vėl pagalvojo brigadininkas.

— Spustelsim, — tiek teištare pirmininkui.

Tą dieną kuliamoji nenutilo įprastu laiku. Klojime sužibo elektros žiburiai. Mašina rijo didžiulius kviečių pėdus.

Visą šalį proletarai, vienyklės!

KOLEKTIVINIS DARBAS

LIETUVOS KOMUNISTŲ PARTIJOS ANYKŠČIŲ RAJONO KOMITETO IR RAJONO DARBO ŽMONIŲ DEPUTATŲ TARYBOS ORGANAS

Eina nuo 1948 m.

Nr. 85 (1068)

Anykščiai, 1959 m. spalio mėn. 23 d. Kaina 15 kap.

Byra aukso grūdai

— Pavakarosim savaitę — viską iškulsim. Kitaip mašiną paims, o kol jos vėl sulauksi, pelės iškuls javus, — pasakė brigadininkas kūlėjams.

Ir žmonės dirba išsi juosę. Kasdien po 9 tonas grūdų supilama į sandėlį. Kūlėje lengvų darbų nėra. Bet pėdus į stalą duoti ir grūdų maišus kilnoti bene sunkiausia. Bet kolūkiečiai St. Kovas, Alf. Buzėnas, Kazys Budreika, Juozas Kovas dirba iš širdies ir iš peties.

Gerai byra aukso grūdai — visus metus žmonių darbščiomis rankomis išpuoselėti. Žieminių kviečių po 13 centnerių iš hektaro prikuliami.

— Kitamet truks-plyš, o penkiolika centnerių iš hektaro užsimojom gauti, — sako brigadininkas.

Nėra abejonės, kad darbštūs „Lenino keliu“ kolūkiečiai penktos brigados kolūkiečiai tą pasieks.

Č. BYTAUTAS

Runkeliai nurauti

Neblogus pašarinius bei cukrinius runkelius išaugino P. Cvirkos vardo kolūkiečiai. Pašariniai, o taip pat ir cukriniai runkeliai šiuo metu jau nurauti. Pašariniai runkeliai supilti į kaupus, paruošti žiemai, o cukriniai suvežti į Trumbatiškio geležinkelio stotyje esanti priėmimo punktą.

Į geležinkelio stotį kolūkiečiai suvežė daugiau kaip 2.200 centnerių cukrinių runkelių.

R. AJERAITIS

Kauno HES statyboje

ITEMPTOS DIENOS

Nedaug dienų beliko iki pirmojo Kauno HES agregato paleidimo. Nuolat didėja darbų sparta. Toliau montuojami valdymo pul-tas, relinės apsaugos skydas ir kiti įrenginiai. Galingi sunkvežimiai veža prie pastato gelžbetonines sijas betoninės užtvankos trečiajai pralaidai perdengti. Dabar per ją su didžiuole jėga ir greičiu, kunkuliuodami ir putodami, veržiasi pažabojamo Nemuno vandenys. Sudedant vieną po kitos sijas, vandens lygis Kauno jūroje nuolat kils. Šio mėnesio pabaigoje bus bandomas pirmasis hidro agregatas be apkrovimo.

Raudonu fejerverku trykšta elektrinio suvirinimo kibirkštys. Tai jauno inžinieriaus Vinco Staugaičio vadovaujami montažininkai baigia tiesti milžiniško ožinio kranio bėgius. Jau pradėtos betonuoti būsimos geležinkelio tilto konsolės. Sudedami HES pastato suen-kamieji gelžbetoniniai perdengimai, auga hidroelektrinės pastato fasado siena. Ją iš stiklo blokų montuoja Česlovo Gelažiaus brigados žmonės. Dieną ir naktį dirba trys žem-siurbės, be pertraukos suplaudamos žemės užtūrą.

Korespondentai praneša

● 260 ha dirvų suarė „Paryžiaus Komunos“ kolūkiečiai žemdirbiai. Kolūkis jau įvykdė rudeninio dirvų arimo planą. A. Kazėnaitė

● 20 ha viršijo rudeninio dirvų arimo planą „Pergalės“ kolūkiečiai mechanizatoriai. Brigadininkų Strazdo ir Dapkevičiaus brigadose iš rudens suartos visos dirvos.

P. Valšnora

● 54 proc. javų jau iškūlė Cerniachovskio vardo kolūkiečiai žemdirbiai.

E. Valčiulytė

Brigadininke! Laimėsi, jei grūdus pirmasis aruodan supils, jei dirvas rudenį aparsi!

Dalys mėtosi pakluonėse

Gudrus tas žmogus! Ko jis neišgalvoja, kad palengvinus rankų darbą. Pagamino jis ir kuliamaį K-117. Uždėjo ant jos transporterį. Nereikia pėdų į aukštybes kilnoti. Neša tas transporteris javus tiesiog į kuliamosios gerklę. Ne vie, no mūsų rajono kolūkiečiai

žemdirbiai džiaugiasi tokiu įtaisymu ir, nelaukdami žiemos, kulia žiemkenčius, vasarą.

Bet „Diktaro“ kolūkiečiai vadovai nori pasirodyti gudresni už kitus. Nuardė jie nuo kuliamosios transporterį ir pareiškė:

— Nereikalingas jis. Neina mašina su juo.

Reikia pasakyti tiesiai:

— Nemokate, draugai, su kuliamaį dirbti.

Jūsų kolūkyje tokia kuliamoji — geriausia pagalbinkė. Neįrieda ji į klotį — pastatykit prie durų, o transporterį į vidų įkiškite. Nereikės nė pėdų nešioti. Pats

transporteris paduos juos į gerklę. Dabar gi kolūkiečiai vadovai dejuoja:

— Žmonių gi trūksta kūlimui.

Zinoma, išardžius kuliamaį ir pavertus ją senoviniu griozdu, dvigubai daugiau kūlėjų reikalinga. Argi jūs to nesuprantat? Tiesiog bijote naujovių. O netvarkingai naudojant kuliamaį, kaip mat jos varžteliai išsiklebetuos ir prašysite:

— Nurašykit ją. Kitą išskirkit.

Ne kokie dalykai „Diktaro“ kolūkyje. Nuo 344 ha suvežtas derlius klotimuose nežinamas pelių. Čia dar tik galvojama pradėti kūlimą, nors bulvės nukastos, dirvos beveik suartos ir laisvų darbo rankų užtenka.

Tai ko laukiate, diktariečiai? Alf. Briedis

Traktorai genda, o arkliai „atostogauja“

Ne kažin kokius derlius išaugina „Kellai“ kolūkiečiai žemdirbiai. Dalykas tas, kad beveik kiekvieną rudenį čia lileka dalis nesuartų dirvų.

Blogi reikalai ir šiais metais. Iki šiol kolūkyje suarta tik 200 ha. Dar 280 ha laukų pilkuoja nepalieti noragų.

— Traktorai genda, — skundžiasi kolūkiečiai pirmininkas Narbutavičius.

Kai genda, tai dalykai ne kokie. Bet blogiausia, kad niekas nečiumpa jų tuojau remontuoti. Štai net trys traktorai beveik savaltę laiko išstovėję prie kolūkiečių kalvės. Ir vien dėl to jie nedirbo, kad plūgai buvo aplankstyti, o kolūkiečių mechanikai nesisukino jų sutaisyti. Patys traktorininkai taip pat poilsia namuose.

Pirmoje brigadoje dar

nesuartas nė vienas hektaras.

— Duokit traktorių, — prašo kolūkiečiai valdybą brigadininkas Pov. Zebuolis.

Prašo, o pats arimo darbų neorganizuoja. Brigados arkliai laisvi ganosi po dirvonus. Kolūkiečiai, nukasę bulves ir sudoroję runkelius, valkština aplė namus.

— Ir nenorim dabar ar

Planas įvykdytas

Geral užderėjo bulvės „Naujo gyvenimo“ kolūkyje. Kolūkiečiai laiku nukasė bulves, atpylė reikiama kiekį sėklai, pašarams, o dalį pardavė valstybei. Į valstybės sandėlius pristatyta 375 centneriai bulvių.

Kolūkis 60 centnerių viršijo bulvių pardavimo planą. A. Skardžius

ti, — pasakoja jie. — Nes kur gi gyvulių ganysim?

Iš tiesų, ražienos — netalp jau bloga ganykla. Tai ir valkština po jas būriais avelės, pešioja žolę galvijai, bindžina arklius.

Niekas arklius neartia dirvų ir kitose laukiniškystėse brigadose.

Negi kolūkiečių valdyba ir neorganizuos dirvų arimo arkliams?

S. SILAINIS

Anykščių rajono Darbo žmonių deputatų tarybos deputatų žinial

1959 m. spalio mėn. 28 d. 12 val. kino „Pergalė“ salėje įvyks Anykščių rajono Darbo žmonių deputatų tarybos V šaukimo IV sesija.

ANYKŠČIŲ RAJONO DARBO ŽMONIŲ DEPUTATŲ TARYBOS VYKDOMASIS KOMITETAS

— Puikus savo darbo meistras, — taip kalba Anykščių statybos-montavimo valdybos darbuotojai apie elektrosuvarintoją Bronių Kuprionį. Kada gamykla pradėjo betoninių stulpų gamybą, Kuprionis stojo prie armatūros suvirinimo. Šis darbas yra atsakingas. Žiūrėk, suvirinsi blogiau vieną kitą virbą, ir toje vietoje gali lūžti betono stulpas. Įmonė turėtų nuostolių. Bet Bronius savo darbą visuomet atlieka be priekaištų. Jam patiktas visas šis atsakingas darbas. Elektrosuvarintojas Bronius Kuprionis ne kartą už gerą darbą buvo premijuotas pinigėmis premijomis.

Kada beuželsi į statybos-montavimo valdybos dirbtuvę, visuomet rasi Bronių, o šalia jo padėjėją S. Karvelį.

Nuotraukoje: Bronius Kuprionis ir jo padėjėjas S. Karvelis.

J. Dilio tekstas ir nuotr.

DIENOS TEMOMIS

Platinkime knygas

Nuo spalio 15 dienos respublikoje prasidėjo knygų platinimo mėnuo. Šiame mėnesio pagrindinis uždavinys yra marksizmo-leninizmo klasikų, mokslinės techninės, žemės ūkio ir ateistinės literatūros propagavimas. I šį darbą turi įsijungti rajono komjaunuoliai, kultūriniai, kultūriniai darbuotojai ir visi tie, kurie myli knygą. Bibliotekose ir klubuose skaityklose reikia prarasti literatūrinius vakarus, skaitytojų konferencijas, knygų aptarimus.

Respublikos profsąjungų Centro Tarybos nutarimas įpareigojo visas profsąjungines organizacijas aktyviai talkininkauti knygų platinime. Paskelbtas konkursas geriausia knygų platintojui išaiškinti. Knygų platinimo mėnesio pabaigoje bus suvesti jo rezultatai. Nugalėtojams Respublikinė knygų draugų

taryba, sudaryta prie LLKJS CK, įteiks pirmąsias premijas iki 2.000 rublių, garbės raštus ir specialiai išleistus ženklelius „Knygos propagavimui“. Šiuo ženkleliu bus apdovanojami visi ateistinės literatūros propagavimas, platintojai, kurie sistemingai propaguoja grožinę, politinę ir kitą literatūrą ir per metus išplatina ne mažiau kaip 3.000 egzempliorių knygų. Naujojo ženklelio įstatuose pažymima, kad jis bus įteikiamas ir geriausiems kaimo, rajonų ir miestų bibliotekų darbuotojams.

Per knygų platinimo mėnesį kiekviena tarybinė šeima turi pasekti nauji grožinės, politinės ir mokslinės literatūros leidiniai.

Pasvalio rajono „Atžalyno“ kolūkio veislinių avių ferma žinoma ne tik visoje respublikoje, bet ir už šalies ribų. Fermai vadovauja žinoma darbuotoja Ona Valčiūnienė, apdovanojama Lenino ordinu. Čia išaugintos Lietuvos juodagalvių veislės avys parduodamos Rusijos TFSR, Ukrainos TSR kolūkams, o taip pat siunčiamos ir į Albaniją. Šiais metais realizuota 100 avių. Kolūkis numato parduoti dar 200 veislinių avių.

Nuotraukoje: „Atžalyno“ kolūkio pirmininkas J. Šnigriovas ir avių fermos vedėja O. Valčiūnienė atrenka avis pardavimui.

V. Bražo (TASS) nuotr.

Pasitarimuose, susirinkimuose mes dažnai girdime kalbant apie tai, kad atsakingus darbo barus reikia parinkti geriausius žmones, juos nuolat mokyti, padėti jims bręsti politškai. Taip kalbame, bet nevisada taip darome.

Dabar, kada mes vykdomė septynmečio uždavinius,

ypač svarbu parinkti kiekvienam darbui žmones, sugebančius patelsinti jiems pareikštą pasitikėjimą. Bet rajone esančios melioracijos mašinų stoties vadovai parenka kadrus, patiki žmonėms sudėtingą techniką senos

viškai. Atėjo žmogus į stotį, pasiskundė, kad jis neturi darbo — ir iš karto: „Šeimink traktorių ir dirbk“. O to pasekmės kartais esti liūdnos.

Dirbo mūsų kolūkyje su „DT-14“ traktoriumi Br. Davidonis.

nuleidęs ir dingio iš kolūkio.

Pasirodė, kad melioracijos mašinų stotis Br. Davidonį sutiko išskėstomis rankomis. Visai nepasiteiravę kolūkyje, už ką Bronius atleistas iš traktorininko pareigų, stoties vadovai užsodino Davidonį ant galingo naujintelaičio „S-80“ ir atsiuntė į

Davidonis su juo įklimpo, privarė visur smėlio, net į motorą, o paskui nieko nepatikrines, neišvalęs, dirbo toliau. Po dviejų dienų „S-80“ sustojo ir, kaip kalba patys mechanikai, greitai neprabil. Naujam traktoriui reikalingas motoro kapitalinis remontas.

Stai kas atsitinka, kai technika patikima pirmam pasiūlytiam žmogui. O to galėjo nebūti, jei melioracijos mašinų stoties vadovai parinktų kadrus pagal dalykines ir politines savybes.

J. Genčiauskas
Puškino vardo kolūkio pirmininkas

NE IŠ JO ŽODŽIŲ ŽMOGŲ PAŽINSI

Traktoriaus neprižiūrėjo, viską darė atžargia ranka, į mūsų pamokymus modavo ranka. Kolūkiui traktorius — brangus turas. Todėl nutarėme iš Broniaus traktorių paimiti. Davidonis pavaiškintinėjo keletą dienų po kolūkį galvą

kolūkį vykdyti melioracijos darbų. Tiesa, už šį traktorių atsakingas buvo traktorininkas Potapovas. Davidoniui traktorius buvo patikėtas dirbti antroje pamainoje.

Neilgai dirbo naujas traktorius. Kartą

Du šimtai bekonų

Rašo „Svėdasų“ kolūkio bekonų augintoja Zosė Frankinienė

Kiaulių šėrėja dirbu nuo pat kolūkio įsikūrimo. Nežinau ir pati, kiek per tą laiką nupenėjau bekonų. Netgi didžiuliame tvarte visi tikrai netilptų.

Kokie gi pasiketimai per tą laiką įvyko fermoje?

Dabar įrengta patogiai, mechanizuota pašarų ruošimo virtuvė. Taigi palengvėjo mūsų darbas. Gerai prisimenu, kaip sunku, kai pašarus žiemą ir vasarą reikėjo ruošti tiesiog lauke.

O svarbiausia, kad valdyba padarė didelį pertvarkymą, paskirstant šėrėjoms gyvulių priežiūrą.

Būdavo taip: kiekviena šėrėja prižiūrėdavo kelias veislines kiaules su paršeliais, peni

keliolika bekonų. Bėgioja per dienas nuo vieno prie kito, atskirai visoms kiaulių grupėms pašarus ruošia. Vasarą dar nieko, o žiemą ne tik dienos, bet ir nakties maža. Aš iš pirmų darbo dienų ėmiausi šerti tik vieną kiaulių grupę — bekonus. Ir štai valdyba sutiko su mano pasiūlymais, ir kiaulių auginimą suskirstė grupėmis. Naujame tvarte laikomos vien veislinės kiaulės su paršeliais. O tame tvarte, kur aš dirbu dabar, šeriami tik bekonai. Viena

kiaulių grupę lengviau prižiūrėti, daugiau naudojami pašarai ir darbas geriau sekasi. Jeigu anksčiau bekoną nupenėdavom per 7 mėnesius, tai dabar jau per 5 — 6 mėnesius.

Kai kas gali pasakyti, kad ir bekonai auga nevienodai, kad ir jiems reikia skirtingos priežiūros. Taip. Tuos paršelius, kurie maitau, kad auga silpniau, laikau atskirame garde. Jiems ir pašarų davynys geresnis. O pėnint tai pačiai šėrėjai ir bekonus, ir veislines kiaules, ir paršelius, tokie suskirstymai tiesiog neįmanomi.

Siemet aš jau nu-

penėjau 60 bekonų. Iki metų galo išauginsiu dar daugiau, kaip 40 bekonų. Vadinasi, per metus bus nupenėta šimtas bekonų. Pertvarkius darbą naujaip, galima per metus nupenėti vienai šėrėjai pusantro — du šimtus bekonų. Tegul tik veislinių kiaulių ferma aprūpina mus paršeliais, o mes jau darbo ir triūso nepagalėsime. Padarysim viską, kad kolūkis šių metų socialistinius įsipareigojimus viršytų.

Idomu, ką apie tokią kiaulių auginimo būdą galvoja kitų kolūkių kiaulininkės?

Dar ne viskas padaryta

Žiema — toks metų laikas, kuris lyg patikrina žmogaus darbštumą ir stropumą. Neveltui jai pradėjo ruošti „Ažuolo“ kolūkio statybininkai. Jie atremontavo vieną kiaulidę, sutvarkė karvidės vandentekį. Bet iki šiolei kolūkiečiai dar ne viską padarė, kad visuomeninai gyvuliai žiemotų šiltai ir saugiai.

Įeini į antrąją kiaulidę ir pamatai čia nemaža netvarkos. Išlūžę kiaulidės grindys, užaugę šiukšlės, purvu grioveliai, ir srutos stovi juose. Gardų tvoros iširusios, ir pro jas kiaulės kaišioja snukius.

Reikalauja remonto kiaulidės sienos. Daugelyje vietų jose šviečia plyšiai ir, jeigu jie pasiliks, šilumos tvarte nebus. Reikia patvarkyti ir lubas, nes kai kurios lentos išpuvusios, gali išlūžti.

Neekonomiškai atliekamas antrojo kiaulidės galo remontas. Čia stovės paršavedės. Kolūkiečiai deda grindis gražiausių ažuolo lentų. Iš tokios pat medžiagos kalamį gardai. Manoma, kad jie ilgiau stovės. Ar ne be reikalo švaistoma tokia brangi statybinė medžiaga? Pardavęs ažuolus, kolūkis galėtų nusipirkti reikiamų medžiagų ir asfaltuoti grindis. Tų pačių lėšų užtektų ir gardų medžiams nusipirkti.

Dar vienas blogas dalykas. Statybininkai, dėdami grindis, palieka apačioje tuščią tarpą. Kai stovės

paršavedės, į jį pribėgs srutų, ir žiemą tos grindys bus šaltos. Nėra abejonės, kad vos gimę paršeliai susirgs bronchopneumonija. Reikia būtinai po grindimis pripilti žvyro ar išplūkti molio aslą ir tada dėti grindis. Kol nevelu, statybininkai turi tai padaryti.

Prie kiaulidės nėra geros pašarų paruošimo virtuvės. Jau nemaža metų šėrikės vargsta, ruošdamos pašarus iš lentų sukaltoje būdelėje. Nors šiemet statybininkai padėjo pamatus virtuvei, bet statyba vyksta lėtai.

O žiema nelaukia. Kas savaitę įnai spartina žingsnius, grasindama šalčiais. „Ažuolo“ kolūkio valdyba turi paspartinti pasiruošimą gyvulių žiemojimui ir pašalinti esamus trūkumus.

B. MELENISKIS

Jaunoji veršininkė

Janė Meškauskaitė anksčiau dirbo antros laukininkystės brigados laukose.

— Eisiu į vakarinę mokyklą, — vieną dieną parėjusi iš darbo pasakė motinai Janė.

Metal prabėgo greit. Meškauskaitė gėl mokėsi ir baigė septynias Anykščių darbo jaunimo vidurinės mokyklos klases.

— Noriu auginti veršelius, — viena kartą pasakė Janė kolūkio valdyboje. Kolūkio valdyba patikėjo jai veršininkės darbą. Ir

Janė Meškauskaitė mokosi ir toliau. Dabar ji lanko darbo jaunimo vidurinės mokyklos aštuntą

klase. Janė suspėja ir veršelius prižiūrėti, ir pamokas paruošti. J. Dillo nuotr.

RYTŲ KAZACHSTANO SRITIS. Komjaunuolė Lidija Kutuchina, baigusi Permės žemės ūkio institutą, pareiškė norą dirbti Kazachstano plėšiniuose. Jaunosios agronomės prašymas buvo patenkintas, ji buvo pasiųsta dirbti į stambų tarybinį ūkį „Bagrationovskij“. Apie tai, kaip ji dirba, kalba šie faktai: vien tik tarybinio ūkio Bagrationovsko skyrius pristatė valstybei 30 tūkstančių centnerių grūdų — 4 tūkstančiais centnerių daugiau, negu buvo planuota.

Nuotraukoje: agronomas Lidija Kutuchina. F. Salnikovo (TASS) nuotr.

A. Ubagevičiaus 12-tųjų mirties metinių minėjimas

J. Biliūno vardo vidurinės mokyklos moksleiviai paminėjo prieš dvyliką metų nuo bandito rankos žuvusio šios mokyklos komsorgo Antano Ubagevičiaus 12-ąsias žuvimo metines. Apie šio tvirto, atkaklaus komjaunuolio neilgą, bet turiningą gyvenimo kelią pranešimą skaitė mokytoja J. Miškinytė.

Salėje įsiviespatavo tylą, kai į tribūną pakilo buvęs Ubagevičiaus klasės vadovas, mokytojas S. Kunčinas.

Drg. Kunčinas jaudinančiai pasakojo susirinkusiems apie savo auklėtinio mokslo dienas, apie visuomeninį darbą ir tragišką mirtį.

Jis nepabūgo ir tada, kai banditai ne kartą grasino jam, bet su dar didesniu ryžtinumu atlikdavo visuo-

menines pareigas. Mokytojas Pr. Sūlga, kuris buvo Ubagevičiaus mirties liudininku, papasakojo apie ryžtingojo komsorgo

paskutines gyvenimo minutes.

Po iškilmingo minėjimo į šlovingąsias VLKJS eiles buvo priimti devyni pažangiausi moksleiviai. Į komjaunimo eiles įstojusių tarpe moksleiviai B. Žasinaitė, A. Baniūnas, V. Zemaitis ir kt.

J. Pajarskas

Moralinėmis temomis

Nusimetusi kirpėjos chalata, Aldona išskubėjo iš kirpyklos. Jau buvo beeinanti namo, bet pačios kojos pasuko į arbatinės laiptelius. Atsisėdusi prie staliuko, ji prisiminė, kad namuose laukia Anatolijus ir Valerijus. Bet ši mintis greit išdilo. Prie Aldonos prisistatė atsitiktinis gėrynių draugas ir ji viską pamiršo.

— Dar po vieną, — susidauždamas stikliais, ėmė kalbėti Aldona. — Gerkim, mielasis. Gyvenimas tik viena kartą duotas. Pražiopšotos valandos negrįžta.

Už langų klostėsi sutemos. Jau seniai išsibė elektros šviesa. Aldona sėdėjo atsitiktinių pažįstamų būryje, įkaitusi, įraudusi, juokėsi, maišėsi.

— Daugiau degtinės neparduosim, — Aldonai kelintą kartą pakartojus užsakymą, pranešė pardavėja.

Ką daryti? Neilgai galvojo Aldona. Bet ir per tą laiką staiga atšalusios jos gerbėjų būrys gerokai praretėjo.

Teks, matyti, eiti namo. Brr... kaip nesinori: vaikai tikriausiai vėl verkšlens, vėl įkyrūs prašymais ir maldavimais.

— Kas netingi suruošti žygį per buketus? — užklausė ne-

natūraliai paraudusi, gerokai sušiaušta šėveliūra dviejų vaikų motina ir kiek svirstelėjusi pakilo.

Mėgėjų atsirado.

Netrukus jau iš bufeto sklido girtos dainos, skambėjo juokas.

O Anatolijus ir Valerijus Liubimovai pilnomis ašarų akutėmis žiūrėjo pro langą į tamsią gatvę, laukė

AR JŪS MOTINA, ALDONA?

mamytės.

— Valgyt noriu, — verkšlens Anatolijus.

Valerijus apieškojo spintelę, bet nieko nerado. Vaikučio akyse valandėlei šmestelėjo visiškas nusiminimas. Bet greit jis apengė vis tebeverkiantį broliuką ir išsitempė į gatvę.

— Eisim mamytės ieškoti, — pasakė.

Apėjo vaikučiai visus, kuriuos tik žinojo bufetus, galop net pas

PAVIRŠIUMI SLYSTANT

Drg. Kiaušo daskaitinis pranešimas Žaliosios septynmetės mokyklos profgrupės ataskaitiniame susirinkime buvo trumpas. Jis prabėgomis suminėjo, ką mokytojai nuveikė kultūrinio darbo bare, kaip mokykla vykdo socialistinius įsipareigojimus. Galop trumpai drūtai konstatavo, kad mokykloje yra daug nepažangių mokinių, kad mokymo-auklėjimo lygis nepatenkinamas. Jokio jaudinimo

mosi dėl daugelio trūkumų mokyklos darbe nebuvo jaučiama ir diskusijose dėl pranešimo kalbėjusių mokytojų žodžiuose. Viskas paminėta prabėgomis, paviršutiniškai. Aštresnės kritikos ir savikritikos mokytojai vengė.

Kodėl taip?

Per visus metus profsajungos organizacija nesidomėjo mokymo-auklėjimo darbu. Nebuvo apsvarstytas nė vieno mokytojo, nė vieno klasės vadovo darbas,

MUSŲ KALENDORIUS

AISTRINGAS KOVOTOJAS PRIEŠ VATIKANĄ

1949 metų spalio 24 d. Lyove prie savo darbo stalo nuo Vatikano pasamdyto žudiko rankos žuvo įžymus ukrainiečių rašytojas Jaroslavas Galanas.

Visa Galano vaikystė ir jaunystė praėjo Vakarų Ukrainoje. Šios Ukrainos dalies darbo žmonės tuo metu kentė dvigubą jungą — savųjų išnaudotojų ir Lenkijos dvarininkų.

Jaroslavas Galanas buvo vienas Vakarų Ukrainos revoliucinės literatūros pradininkų. Jis į literatūrą atėjo antroje 20-ųjų metų pusėje. Savo prozaiko, dramaturgo, publicisto plunksna Galanas kovojo už paprastų žmonių laimę, už susijungimą su Tarybų

Ukraina, demaskavo juodąsias reakcijos jėgas. Nei persekiojimai, nei kalėjimas, nei grasinimai nebaugino rašytojo.

1939 m. Tarybinei Armijai išvadavus Vakarų Ukrainą, Galanas aktyviai dalyvauja statant socialistinį gyvenimą. Didžiojo Tėvynės karo metu rašytojas dirba fronto laikraščiuose, radijo komentatoriumi. Jo pamfletai, straipsniai kėlė liaudį į kovą už savo laisvę.

Nuo pirmųjų savo straipsnių spaudoje iki pat paskutinės tragiškos nutūkios gyvenimo dienos Galanas kovojo prieš pasaulio reakcijos centrą — Vatikaną ir jo agentūrą Vakarų Ukrainoje. „Aš iš vaikystės nekenčiau katalikybės“, — rašė Galanas. 1946—1949 metais jis sukūrė seriją pamfletų, parodančių niekšišką popiežiaus ir jo „klapčiukų“ valdmenį kovoje prieš taiką ir demokratiją. Stal pamflete „Tamsos tėvas ir vienminčiai“ rašytojas parodo Vatikaną, kaip reakcijos centrą. Kitame pamflete „Aš ir popiežius“

Galanas pažymi: „Dvilvelišku ir apgavyste persisunkusios net Vatikano sienos“. Pamflete „Kas tai yra unija?“ rašytojas rašo:

„Popiežius Pijus XII turėjo 260 pirmtakų — jų gyvenimo ir veiklos istorija — tai kraujo ir gėdos istorija. Net ir ankstyvųjų viduramžių ruke mes nerastime tokios valstybės, tokios valdžios, kuri būtų taip pagarsėjusi savo divlvelišku, veidmainišku, gobšumu, parsidavikiškumu, slaptomis ir žinomomis žmogžudystėmis, vagystėmis ir tamsiomis machinacijomis, kaip popiežiaus — „dievo vletininkų valstybė“.

Vatikanas bijojo Galano, bijojo jo aistringų demaskuojančių žodžių. J. Galano žudikai 1951 m. teisme pasakė: „Mes gavome užduotį — nužudyti Galaną, nes jo bijojo Vatikanas“.

Jaroslavas Galanas įėjo į ukrainiečių literatūrą, kaip įžymus rašytojas-kovotojas, meninio žodžio meistras.

A. KAZANSKYTE

mas negalėtų žiūrėti net suaugęs žmogus.

Valerijus Liubimovas moko-

si II septynmetės mokyklos ket-

virtoje klasėje. Gabus, žingeidus berniukas, betgi sėdi jau antrus metus toje pat klasėje. Blogiausia, kad namuose matytas palaido Aldonos gyvenimo nuotrupas jis pasakoja savo draugams, daro blogą įtaką visai klasei.

...Žiūri į svirdinę Aldoną, ir, nugalėdamas pasibaurėjimą, pamastai: argi ši jauna moteris nebegalės susitvarkyti, gyventi kaip dera žmogui? Ar gi amžinai liūdesio

pilni, ne pagal metus rimti vaikučių žvilgsniai neprimena jai motinos pareigų?

Aldona — vietinio ūkio valdybos darbuotojų kolektyvo narys. Įmonės profsajungos organizacija, atrodo, domisi ir dulkėmis, nubyrančiomis po girnomis, ir skudurėliais sluvkykloje ir chemikalų normomis foto laboratorijoje. Tik į žmones, savo kolektyvo narius, lengvai numoja ranka.

O reikia, nedelsiant reikia susidomėti Aldona Liubimova ir rimtai pasvarstyti: ar galima toliau patikėti vaikučių auklėjimą tokiai motinai?

K. JANULIONIS

Kur gatvių komitetai?

Nekaip atrodo Vienybės gatvės vidurys vasaros metu. Duobės, grioviai, šluokščių krūvos. Bet pamėgink pavaikšioti ją dabar. Tokia purvynė, kad tarpais nėra kur kojos pastatyti.

Tokia gatvė ne vienintelė. Užtenka taip pat purvą, Talkos, Kurklių gatvėse ir Komjaunimo gatvės gale. Bet jų taisyti nesirūpina prie miesto vykdomojo komiteto sudaryti gatvių komitetai. Juk čia didelio darbo nereikia. Užtenka tik, kad įstaigos vadovai paskirtų mašinas, o gyventojai patys patalkininkautų užpilant duobes žvyru.

N. Bleidūnaitė,
V. Kriaučiūnas,
T. Zaranka

TRUMPAI

Dvi dienas Svėdasų vidurinės mokyklos moksleiviai talkininkavo kolūkyje „Svėda-ai“. Jie padėjo kolūkiečiams užbaigti bulvių kasimą.

I. Zabarskaitė

Po 260 centnerių cukrinių runkelių išha 10 hektarų plote išaugino ir nurovė „Pergalės“ kolūkiečiai žemdirbiai.

V. Vitkūnas

.....

Įdomybių pasaulyje

Kiek žemėje augalų

18 amžiaus pabaigoje įžymus švedų mokslininkas Karlas Linėjus rašė, kad egzistuoja 7 tūkstančiai augalų rūšių. Po pusantro šimto metų rusų botanikas J. Kuznecovas priskaičiavo jau 150 tūkstančių augalų. 1940 metais akademikas N. Vavilovas nustatė 200 tūkstančių jų pavadinimų.

Kiek gi augalų mes žinome dabar?

Visasajunginio augalininkystės Instituto mokslinis bendradarbis G. Slykovas apskaičiavo, kad dabartiniu metu žinoma 320 tūkstančių aukštesniųjų žiedinių augalų rūšių, iš kurių žmogus naudoja 30 tūkstančių, o auginama ne daugiau kaip 12 tūkstančių rūšių. Pasėlių ir sodinių plotai visame žemės rutulyje siekia iki 1 milijardo hektarų.

Požeminių rūmų paslaptis

Pasakiškai gražus požeminis rūmas! Prie įėjimo akinančiu baltumu žiba nuilzinė kolonos. 200 metrų gilumoje yra „milžinų salė“. Čia lengvai tilptų daugiaaukštis namas:

salės ilgis — 200 metrų, plotis — 60 ir aukštis 45 metrai. Šiame nuostabiame pasakų pasaulyje — daugybė kelsčiausių figūrų. Stal karališkasis liūtas padėjo ant letenų savo sunkią galvą; didžiulis vėžlys, virš kurio plačiai išskleidė savo sparnus erelis; aviganis kopja į kalną; senovės karaliai lyg sustingo, laukdami įsakymo... Sunku patikėti, kad visi šie daiktai sukurti ne žmogaus rankų. Tai įžymiosios Agtelekskos stalagmitų grotos, esančios kalnuose netoli Budapešto. Iširtų grotų ilgis — daugiau kaip 22 kilometrai. Tūkstančių metų reikėjo tam, kad krentantys vandens lašai nutekintų, sutelktų savotiškas formas esantiems grūtos stalaktitams ir stalagmitams. Mokslininkai mano, kad kai kurios figūros turi daugiau kaip po 100 tūkstančių metų.

„Lageta lintearija“

Taip vadinasi Jamaikos saloje augantis medis, kurio stiebas padengtas audiniu, panašiu į mezginius. Nuo medžio atsargiai nuimtas natūralus „tūlis“ — puiki medžiaga gaminant šalius, mantijas ir kt.

Žinomi ir kiti augalai,

iš kurių galima gauti gamtinius „mezginius“. Pavyzdžiui, Meksikoje ir Kalifornijoje paplitusi ypatinga kaktuso rūšis, iš kurios lapų gaminami stiprūs ir lengvai plaunami rankogaliai bel apykaklės.

Augalas — taranas

Tarp dauglamių kultūrų labiausiai savotiškas yra bambukas. Šis pietų augalas pasižymi nepaprastu aukščiui. Tropikuose per du mėnesius bambukas išauga iki 30—40 metrų. Per parą jis kartais ištįsta visą metrą.

Jau seniai žmonės atkreipė dėmesį į nepaprastą bambuko stiebų stiprumą. Iš jo daro baldus, popierių, vandentiekio vamzdžius. Bambuką naudoja statant vasarnamius, tiltus ir t. t.

Bambukas žydi labai retai — kartą per kelias dešimtis metų. Todėl jis dauginasi požeminėmis šaknimis. Kur beprasiškerbtų ši šaknis — po akmeningu upelio dugnu ar betonuota aikšte — ji leidžia želmenis. Panašiai, kaip taranas, bambukas visur sau pralaužia kelią, ir išėjęs į paviršių, greitai kyla aukštyn.

Stiklinės trašos

Mikroelementus augalai įsisavina kartu su kokiais nors junginiais. Pastaraisiais metais įdomius bandymus atliko Azovo-Juodosios jūros žemės ūkio instituto auklėtiniai. Norėdami dirvą praturtinti cinku, manganu, boru, variu, molibdenu, jie patarė ją susmulkintu stiklu, kurio sudėtyje buvo visi minėti mikroelementai. Tai žymiai padidino kviečių, kukurūzų, miežių, valsių derlingumą. Naujojo metodo dėka, įartos į dirvą mikrotrašos, padidina kukurūzų burbulėse krakmolo kiekį, paspartina pomidorų žydėjimą. Šitas būdas pasirodė esąs efektyvus ir kovoje su kai kuriomis augalų ligomis. Mikrotrašas iš stiklo jau gamina viena gamykla Stalino srityje.

Išlošiamieji indėliai

Be indėlių, už kuriuos gyventojams mokamos palūkanos, yra dar išlošiamieji indėliai. Jie skiriasi nuo indėlių iki pareikalavimo tik tuo, kad visos indėlininkams priklausančios pajamos tenka laimėjimų pavidalu. Tiražai vykdomi du kartus per metus: balandžio ir spalio mėnesiais.

Kiekvienam išlošiamųjų indėlių sąskaitų tūkstančiui tenka 25 laimėjimai: vienas 200, du po 100, du po 50 ir 20 po 25 procentus nuo indėlio likučio vidurkio per praėjusį pusmetį. Jeigu, pavyzdžiui, indėlininkas savo išlošiamąjo indėlio sąskaitoje spalio, lapkričio, gruodžio ir kitų metų sausio mėnesiais laikė 3000 rublių, o vasario ir kovo mėnesiais — 6000 rublių, tai vidutinis pusmečio likutis bus 4000 rublių. Pagal tą in-

Kultūrinio gyvenimo KRONIKA

Širdingas atsisveikinimas

„Už taiką“ kolūkio kolūkiečiai iškilmingai išlydėjo į Tarybinę Armiją savo kolektyvo narius.

V laukininkystės brigados kolūkiečiai susirinko atsiveikinti su išvykstančiais į karinę tarnybą šoferiu Vaigintu Lapieniu ir Rimantu Legu. Išlydėti jaunųjų kolūkiečių taip pat atvyko kolūkio pirmininkas E. Smertjevas ir V brigados brigadininkas Vyt. Gražys. Ypač karštai sveikino kolūkio pirmininkas ir brigadininkas geriausią kolūkiečių, energingą jaunuolį V. Lapienį. Kolūkio pirmininkas Smertjevas pareiškė Lapieniui padėką

už nuoširdų ir kruopštų darbą kolūkyje, padėkojo tėvams už puikų sūnaus išauklėjimą.

Visi susirinkusieji būsimiems Tarybinės Armijos kariams linkėjo sėkmingos tarnybos taikos sargyboje.

L. Butkevičiūtė

Kolūkiečių ekskursija

Praėjusią savaitę „Svyturio“ kolūkio kolūkiečiai buvo su ruošę ekskursiją į Kauną. Čia jie aplankė respublikinę žemės ūkio parodą, Kauno HES statybą, pabuvojo IX forte.

J. Laukys

Dviračiu nuo Klaipėdos iki Alytaus

Aplankyti savo anūkų iš Klaipėdos į Alytų atvyko Vladas Vaičys. 85 metų amžiaus senukas nuo Klaipėdos iki Alytaus dviračiu nuvažiavo per 14 val.

V. Vaičys — didelis dviračių sporto mėgėjas. Jis kiekvieną

dieną pravažiuoja po 20—30 kilometrų. Buvęs Putilovo gamyklos darbininkas, atrodė, nė neįsivaizdavo, kad už jo pečių jau daugiau kaip trys ketvirtadaliai amžiaus — toks jis žvalus ir sveikas. Ir dviratis jo nepaprastai — pirktas

dar 1919 metais. Į namus Vaičys ruošiasi grįžti per Vilnių, Daugpilį ir Rygą.

— Dar ne viena tūkstantį kilometrų mes pravažiuosime, — sako senukas Vaičys, tapšnodamas savo dviračio rėmą.

Nemuniečiai pralaimėjo

Praėjusį sekmadienį į Anykščius priešpaskutinėms draugiškoms futbolo rungtynėms buvo atvykę Panevėžio auto parko futbolininkai. Jų varžovais buvo vietos nemuniečiai. Lig šiol mūsų futbolininkai žaidė su panevėžiečiais trejas rungtynes, ir visas laimėjo. Todėl ir šias rungtynes anykštėnai pradėjo drąsiai, veržliai atakuodami panevėžiečių vartus.

5 minutėje gražiai centru praėjus J. Zibas paduoda kamuolį J. Magyiai, kuris kerta į Panevėžio auto parko futbolininkų saugomus vartus. Ketvirtą

Nepaėjus nei penkloms minutėms, J. Zibas antrą kartą nuginkluoja svečių vartininką. Rezultatas 2:0. Atrodo, kad mūsų futbolininkų pergalė užtikrinta. Bet kėliniui baigiantis, pas anykštėnus jau jaučiamas nuovargis, o svečiai nusitękę kovingai. Paskutinėmis pirmo kėlinio žaidimo minutėmis svečiams pavyksta rezultata sušvelninti. Pirmasis kėlinys

baigiasi rezultatu 2:1 anykštėnų naudai. Antrame kėlinyje mūsų futbolininkai visai pakrinka. Panevėžiečiai net keturis kartus priverčia mūsų vartininką M. Radzevičių išimti kamuolį iš tinklo. Ir tik rungtynėms baigiantis J. Magyla rezultata sušvelnina. Rungtynes anykštėnai pralaimėjo rezultatu 3:5.

J. Pajarskas

Draugiškos varžybos

Seštadienį pas Svėdasų moksleivius apsilankė Debeikių vidurinės mokyklos krepšininkai ir krepšininkai.

kės. Draugiškų varžybų nugalėtojais tapo Svėdasų jauniai ir debeikiėčiai.

I. Zabarskaitė

Laikykite pinigus taupomosiose kasose!

Valstybės darbo taupomosios kasos:

Priima indėlius

iki pareikalavimo, termininius, išlošiamuosius, sąlyginius ir į einamąsias sąskaitas;

Išduoda indėlius

pirmu indėlininkų pareikalavimu;

Indėlininkų pavedimu

perveda indėlius iš vienos į kitą taupomąją kasą;

Išduoda ir apmoka akredityvus.

INDĖLIAI TAUPOMOSIOSE KASOSE PADEDA TOLIAU VYSTYTI TSRS LIAUDIES ŪKĮ

Redaktorius St. VINCIONAS